

Thơ | Trần Tiến Dũng

mây bay là bay rồi

Mây bay là bay rồi

Mây Bay Là Bay Rồi

Thơ | Trần Tiến Dũng

ấn hành photocopy
sài gòn. 2010

Mây Bay Là Bay Rồi

Thơ – Trần Tiến Dũng

Bìa: Bím

Trình bày & chăm sóc bản in: Bùi Chát

Tranh bìa 1: *Mây Bay Rồi* của Trần Tiến Dũng, sơn dầu 1x1,2m.

Chân dung tác giả do Tuấn Khanh chụp

Ấn hành photocopy. Khổ 13 x 20,5 cm

s à i g ò n – v i ệ t n a m / m ù a h ạ 2 0 1 0

© 2010 by Trần Tiến Dũng

Mục lục

- 009 Tựa

- 013 Cánh cửa im lặng
- 014 Chỗ nào đó bị xé toạc
- 017 Cánh cửa mở để đó
- 019 Gió thánng giêng phố tàu
- 021 Lúc cánh tay với sâu vào giấc ngủ
- 023 Mùa vu lan của người đàn bà bán cá
- 025 Trò chuyện trên đôi ống chân vương bông cỏ
- 027 Khoảng trống ấy là bạn cũ của tôi
- 029 Chống đầu và ngời
- 030 Giấc ngủ ngắn đầy gió
- 032 Úp mặt vào tường và cái chụp đèn lắc lư trên đầu
- 034 Thực phẩm cho ảo ảnh
- 036 Dưới cánh của hoa hồng và chim sẻ
- 040 Em, cái đồng hồ u sầu của tôi

- 042 Từ vỉa hè Sài gòn đến miền đông Hoa Kỳ
- 045 Bữa ăn sáng ở Boston của người đàn ông màu lục
- 047 Một trong nhiều vụ tai nạn ở Main Street
- 049 Người độc thoại với cột đèn ở đường Bolsa
- 052 Thánng tư nơi con chim chôn cục kẹo
- 055 Chúng tôi đứng ở vỉa hè và đếm

- 057 Tình trạng nghệ thuật dễ thương
058 Vết cắt
060 Gửi theo con của người nông dân
062 Đôi chân sợ hãi, tôi chọn bước ra
065 Vào ngày bình minh chìm khuất
069 Đám ma ngày 6/12
071 Ngày trắng lạnh
075 Ngọn lửa mòn đi qua khoảng trống
078 Đêm qua người tình lại bỏ quên bàn tay trong quần
080 Ở cùng một nơi với những người vấp ngã
082 Hú!
085 Cách nói của những người tử tế
087 Khi linh hồn mất biển
090 Đi đến điểm cuối của tất cả các tháng mười hai
093 Từ sân nhà của một căn nhà ngơ ngác
098 Ở nơi có giấc mơ chèm nhẹp
101 Tiếng ho của một người đi về phía bức tường
104 Em đừng thức dù ngày mai
108 Mây bay rồi

Tựa

Đây là tập thơ gồm một số bài tôi viết sau 2005, không phải chọn vì cái tựa Mây Bay Là Bay Rồi mà chọn ra từ nỗi buồn trong suốt một thời gian dài, nỗi buồn ngấm ngấm ăn – ngủ trong tim tôi. Tôi có những cơn buồn như án tù nhưng từng nỗi buồn cũng có đôi cánh tinh khiết réo gọi ý thức tự do. Trong những nỗi buồn trải ra và mở rộng như mây, tôi thấy mình giống một con chó và con chó đó trông cậy vào tôi, người đồng hành, rồi cả hai lại tin vào giấc mơ và thi ca.

Tôi không lạ khi thể chế này và hệ thống xuất bản độc quyền này đã mất khả năng văn minh “mua” giấc mơ đẹp và thơ sạch.

Mỗi bài thơ xuất hiện trong tập thơ không theo một trật tự thời gian nào cả. Từng bài xuất hiện trên trang văn chương mạng, rồi rơi xuống nầy mằm trên miếng giấy chạy ra từ cái máy photocopy. Tôi khoái cái máy photocopy như khoái cái lò nướng bánh mì điện. Và một lần nữa, tôi tin cậy chọn qui trình này để cho ra một ổ bánh mì Sài Gòn đặc ruột thơm ngon thứ ba.

Bằng cách xác định tôi đang đứng trên một cái nền thấp và ngoài mọi cái lẽ mà tôi từ chối đặt chân, tôi yêu tình trạng thơ của tôi và nhìn đó là điểm nối kết với những vệt sáng hy vọng tuy mong manh nhưng giúp thấy được những khoảng trống. Thơ tôi được khai sinh từ hình ảnh

tôi thấy khi nhìn ra khoảng trống, hoặc hình ảnh mà tôi tin đang hiện hữu trong khoảng trống hoặc trước mặt tôi.

Tôi nghĩ rằng đối với thi sĩ, mọi nhân danh để hô hào yêu nước đều bậy bạ. Yêu nước là cú tát rất đau mà mỗi cá nhân cần xé chính mình, và thơ trong tình trạng yêu nước là thứ máu, nước mắt của ngôn ngữ, điều đó lại càng thiêng liêng hơn trước hiểm họa từ Trung Quốc.

Tôi có năng lực của một đứa trẻ và một kẻ thất bại khi chọn sống bằng những ngón tay ngôn ngữ đưa vào khoảng trống đó để lột mọi hình ảnh, những hình ảnh đang trong tình trạng bất công, những hình phạt, những cảnh chịu đựng nỗi khổ, cảm xúc chân chính của những số phận vô vọng... từng lớp một, tôi lột hình ảnh cảm xúc như lột nhiều lớp giấy gói bánh để tiếp tục tin cái bánh thơ là thật. Thơ cho tôi tình yêu và tình yêu tôi dành cho thơ là để thỏa mãn cơn đói yêu tự do và quyền con người.

Sinh nhật – 2010
Trần Tiến Dũng

đây lời hát của khoảng trống

Cánh cửa im lặng

Bộ đồ lờ lợt cũ ai treo trong ngày không nắng. Tôi nhớ những cánh cửa mở níu tôi về ngôi nhà im lặng trong nắng phương Nam. Ngôi nhà mỗi lần tôi ngoái lại, ngưng đọng hơi khói màu trà trong mắt tôi. Cái nhìn của giọt nước không rơi luôn im lặng treo phía trên những đóa hoa lúc nào cũng chực trào nước mắt. Để được sự im lặng tôn trọng hãy từ chối khóc! Ngôi nhà chiếm hết khoảng trống đối diện. Có ai đó nói rằng tôi đang khoác sắc long lanh tối của mái lá vách ván, khoác một màu tối xanh sâu lên mặt. Chưa bao giờ tôi ra khỏi thói quen muốn nói, muốn hát với ngôi nhà đang giữ sự im lặng cũ rích đó. Đôi khi tôi bắt gặp ngôi nhà ấy nhỏ như một món đồ chơi. Trong nắng những cái chuông giấy tròn xoe, óng ánh và đong đưa với lá cây và những viên đá nhỏ. Và lúc ngôi nhà bị chôn lấp bởi thứ ánh sáng ký ức đỏ rực, tôi chợt nghe tiếng chân trẻ con chạy phía trước.

Im lặng – cái nền nhà đắp bằng đất phương Nam nén chặt. Tự do ở đất nước này là thứ vô nghĩa nhưng mãi mãi là thứ tôi muốn lắng nghe. Tiếng hát của những người đã khuất.

Chỗ nào đó đang bị xé toạc

Gửi Thảo Phương (1949 – 2008)

Thường tôi sẽ nói. Bạn tôi đi về phía đó, Hà Nội xưa với hàng cây cơm nguội. Tôi ngày ấy cũng mang theo cái nhìn Sài Gòn đi về hướng hàng cây đó. Ngày ấy chỉ còn vài cây cơm nguội là sống sót, ngày này chỉ một ít thi sĩ là còn hát. Trong gió mùa đông bắc, tôi và bạn cùng đứng nghiêng nghiêng và lắc lư, cùng uống thứ rượu cảm xúc để được là một người say.

Thường tôi sẽ nói. Bạn về đậu trên chạc cây đó, giấc mơ đơn sơ của bạn sẽ về đậu như một loài chim. Giấc mơ thi sĩ tìm thấy nhà mình trên một thân cây lạnh và buồn, tìm thấy mình là một bài thơ cùng hát với thân cây trở trọi.

Dưới những tán lá nhỏ xíu, bạn hứng một cơn mưa, thứ mưa xanh rơi trong mắt và thì thầm mãi một câu hỏi trở trêu: Thơ cho ai mà nổi buồn tự nhận thuộc về mình.

Từ xứ sở không mong gì thay đổi. Cái nhìn của bạn tôi, đôi mắt đó như ánh sáng của một miếng thủy tinh mờ đục mà long lanh đến hụt hẫng. Và thơ của bạn được viết ra chỉ để là một bàn tay của người tình cũ vuốt nhẹ lên má của chính bạn. Bàn tay mang theo chiếc tàu nhỏ, có những mẫu bánh mì cho chim, có giẻ rách để lau chùi một chuyến đi. Và cái cột buồm đó mãi mãi là cái nhìn muối mặn lang thang qua khắp các vùng biển,

những vùng biển không tên xóa nỗi đau thân xác và ưu
phiền.

Nơi mưa nắng rơi là chỗ bị xé toạc.
Những thiên thần sẽ tới với bước chân tro than.

Và ở chốn ấy một lần nữa bạn tôi lại làm thơ. Có lẽ thơ
là thứ ngôn ngữ duy nhất ôm trọn đường chân trời phía
tây, ôm lấy sự chết, ôm lấy tiếng những người thân và
bè bạn theo bạn suốt cuộc hành trình. Cái chết chỉ là
một cuộc hành trình bắt đầu từ lúc lửa sẽ từ bỏ chúng
ta.

Từ lúc ánh sáng chia tay chúng ta rẽ sang một lối khác
Từ lúc thi ca sẽ trở lại với chúng ta
Trở lại
và cùng nhau mấp máy đôi môi một bài thơ bắt đầu từ
hai chữ: Tạm biệt...

Tôi không còn thấy cần phải cố nhớ thêm bạn đã từng
nói gì. Tôi đã nhớ đủ để lúc này được nghe màu xanh
nói. "Xanh!" Đó là tiếng gọi duy nhất không xui tôi ngoái
đầu nhìn lại, không xui tôi khóc vì bạn đã đi xa. Tôi trả
lời, và tôi nghĩ bạn đang lắng nghe, bạn nghe tôi từ chỗ
nằm đơn sơ sau khi lửa tắt.

Bạn nghe tôi nhé: Thơ chúng ta luôn luôn là một nắm đất xanh!

Nơi mưa nắng rơi là chỗ bị xé toạc!
Thi ca là con đường cuối cùng tìm thấy nhau.

Cánh cửa mở để đó

Nó là đêm
đôi chân trẻ con chập choạng rời con đường hẹp
đầu giờ tối xác lá và giấy vụn cũng muốn đi xa.

Nó là đêm
đôi mắt cứ như ô bông gió đang chờ người thân sẽ đến
bao lâu rồi
và vì sao không ai đến.

Ở ngay góc con hẻm này, một căn nhà khác xô ra cánh
cửa ảm mục
xô ra một chút ánh sáng, một chút hy vọng.
Rằng: nó là đêm
nó có thể bước vào và ngồi cùng bàn ăn với con mèo
cả hai cùng nhìn về một hướng
và
người đàn bà áo quần một màu xám dọn ra cho con
mèo một đĩa cơm
nhưng bà không bao giờ nhìn con mèo
bao lâu rồi bà ấy không nhìn con mèo
khoảng đầu giờ tối bà vĩnh viễn không thấy con mèo
bà nhìn về phía cánh cửa vẫn mở để đó.

Có ai đánh mất cái gì đó trong bóng tối.

Người đàn bà lại rời đi-văng
vào cái giờ những đốm nhang trên bàn thờ đã lụi

ánh sáng không cần nhìn thấy gì nữa
mọi câu chuyện đều không cần phải kể tiếp
và
cánh cửa nhà bà vẫn mở để đó
như thể linh hồn chàng trai yêu tự do không chết

Đêm đưa tay về phía người đàn bà những ngón tay
đang khóc.

Ý thức về tự do luôn là đêm thơ ngây!

Gió thán*g* giêng ph*ố* tà*u*

Chợ Lớn

Chỉ là nơi mở cho tôi mọi cái Tết trẻ thơ
Và cảm cổ chạy theo tiếng cười của đồng xu lì xì
Chỉ là nơi tôi chọc phá mấy bà x*ả*m đang thắp nhang
 cúi lạy mâm đồ cúng
Mọi con đường đều thẳng trong ngày xuân bình thản

Xóm tôi ông Tà*u* lấy mười hai bà x*ả*m
Xóm tôi ánh sáng có màu da con vịt quay
Ai cũng có tuổi thơ để chơi chim và cá
Ai cũng cùng một tiếng than “ngộ mù lú*í* hà!”
Và ai cũng có một con đường gãy để làm đồ chơi trên
 đường về với ông bà tiên tổ

Chợ Lớn có những con chó lùn liếm tay các a muối**
Những con chó đực vàng khè
 đái vào lưng ông già đánh cờ
Bàn cờ có bốn chân như trẻ con không mang dép
 những đôi chân không thích chạy trốn loài chó

* *Xả*m**: Tiếng thường gọi đàn bà người Hoa

** *A Muối*: Tiếng thường gọi các cô gái người Hoa

Rồi bà già cầm cán chổi đi tìm ông già
Tiếng khóc của người già nghe như tiếng chuông xe
cà-rem chạy trốn tình yêu chấp vá

Làm cách nào mà tôi biết tôi đang đội trên đầu bầu trời
xuân Chợ Lớn
Chỉ là lúc tôi để cho cơn gió tháng giêng nhẹ hều giạt
mất màu tóc đen
Chỉ là lúc tôi khóc ò - í - e - o - í - è...
Tôi khóc thương cho những mái đầu quanh tôi đã bạc

Mắt tôi hứng mọi mắt sắc tím - tím - hường - hường
Tôi có thể chờ được ve vuốt bằng mùi bông thược dược
Trung Hoa
Có thể chờ nhìn thấy mình trở lại nhà
được chần dặt trong vòng tay một thiếu xẩm
Hỡi ơi trắng vàng và mùi thức ăn chiêng xào Chợ Lớn!
Nơi chốn cứ nuôi hoài những gốc rễ cần và màu hoa
ngô đồng viễn mộng

Lúc cánh tay với sâu vào giấc ngủ

Chuyến xe đồ đêm lao về hướng ánh đèn
phía trước là lối đi của nỗi buồn
hắt ra thứ ánh sáng mang gương mặt người quen.
Giấc mơ ngắn đang làm đám hành khách co giật
mùi hôi của hơi thở cứ phập phù như một thứ rác
những giấc mơ tẻ nhạt lẫn quyen rũ đang từng
lúc rơi cùng ánh sáng.

Em muốn nói với tôi điều gì!
tôi vẫn nhớ lời em mời xuống Phan Rang cách đây ba
mười năm
tôi vẫn chưa đi xa vẫn không trở về bến cũ.
Ánh sáng đang bơi trên đường quốc lộ
những hạt mưa vỡ nát ngoài cửa kính
bốn mươi lăm hơi thở trong hơi máy lạnh của chiếc xe
đang cất tiếng ngáy
thật kinh khủng khi lúc này vẫn phảng phất một mùi
hương để nhớ!
thứ mùi hương được giấc ngủ mở ra rồi đóng lại
suốt cơn mê sáng tỉnh thức đường dài.

Lúc chiếc xe lao vào nỗi buồn
tôi chỉ có thể nói là tôi lại hít hửi bàn tay tôi
một cách tìm lại em.

Lúc tôi trở thành khổng lồ với nỗi buồn của mình
Lúc bàn tay tôi không ai nắm
Lúc cánh tay với sâu vào giấc ngủ
bàn tay như một chiếc thuyền nhỏ đã ra đi với gió
và tôi biết mọi khoảng trống chứa mùi hương sẽ khô
biết làm gì với da thịt lúc này và hồn ký ức lúc khô đi

Và căn nhà nhỏ
chốn trú cuối cùng sẽ cháy.

Mùa vu lan của người đàn bà bán cá

Người đàn bà ngồi xổm
nội tạng và những cục máu cá kết lại như tròng hạt
bà sống qua nửa thế kỷ nhờ bàn tay dính máu cá
mỗi ngày ngón tay thêm run như một cách cầu nguyện
những ngón tay run lật bật cầm dao
lời cầu nguyện được ứng
những ngón tay bà hoá thành những con cá nhỏ
chúng tìm thấy dòng nước thánh

Dòng nước thánh mang màu và mùi của máu cá
chảy từ chén cơm vào chén đói mở miệng đấm con
chảy từ tiền cúng chùa và
cơn khát phước thiện mong cầu kiếp lai sinh
dòng nước thánh của bà là dòng sông ác

Bàn tay cầm dao của người đàn bà
lại khoét vào bụng mấy con cá nhỏ
mỗi lỗ thủng từ bụng cá là lối mòn dẫn về phía núi và
chân mây
nơi có những bậc giáo chủ – tôn sư vô hình và bằng đá
bước chân của các ngài mở lối buộc tội – mở lối sám hối
rộng như bóng tối
duy sự tha thứ chỉ là nụ hoa bé xíu
chuyện giải oan chỉ là ánh mắt không còn nước mắt

từ đáy sâu xin không có hương khói trả hiếu của
đám con

nơi bà sợ
nơi chắc chắn khi chết linh hồn bà không dám đến

Những con cá nhỏ lại chết để nuôi sống những tín điều
đạo đức

và bà ngày ngày lại khơi dòng máu cá
đó là cái có thể chảy như mồ hôi và nước mắt
cái gì có thể chảy mãnh liệt đã không ngừng chảy từ
bàn tay bà

Bầy cá nhỏ hoá thân từ hai bàn tay bà
sáng óng ánh trong dòng sông ác.

Trò chuyện trên đôi ống chân vướng bông cỏ

Lòng tử tế của cây nhìn thấy tôi
nơi nào đó, bất kỳ nơi nào đó
mỗi khi tôi sợ lạc mất em.

Cây nói rằng hãy lật tóc lên
tin bàn tay là một cái xẻng tốt
tin em sẽ nở ở đâu đó, bất kỳ nơi nào đó
trong lớp đất ẩm và nóng trên đầu.

Tôi sẽ không nhìn thấy em lúc chôn hy vọng.

Ai cũng biết đất nước này chỉ biết im lặng.

Tôi sẽ nhìn em lúc đứng lên và khóc.

Này
im lặng là một chuyến đi
nơi chốn đây ấp lòng tử tế của cây xanh
nhưng nơi nào đó bất kỳ nơi nào đó
suốt và sâu trong chế độ chuyên chế này
im lặng lại là nắm mồ

Bình minh biết trả chúng ta về từ đâu!

Tôi sẽ quẹt nước mắt bằng bàn tay lem luốc

Tin: Thơ là cái xẻng tốt

Tự Do đẹp biết đường nào

chiếc lá xanh vừa rơi vào đôi mắt của đất.

Khoảng trống ấy là bạn cũ của tôi

Mùa thu sẽ tới sau cơn mưa
trước cánh cửa
linh hồn con chó của tôi vẫn nằm dài
một thoáng hương lá xả bay qua
thật khốn nạn khi mùa thu dặt điều tôi mong chờ đến
quán nhậu.
Bao nhiêu rượu mới có thể dập tắt tiếng kêu đứt đoạn
của hình ảnh ký ức trốn trong hốc mắt.

Bóng tối không còn gương mặt dịu mát
cột đèn gần nhất đánh mất gói thuốc lá.
Bạn cũ của tôi – một khoảng trống nhỏ ngay dưới
ánh đèn
khoảng trống thân quen đang đi với mùa thu
bạn tôi cầm cái bịch ni-lon
thức ăn mua ở siêu thị cứ lặp lại bài hát quảng cáo.

Khoảng trống – bạn tôi
đi cùng mùa thu dọc theo bức tường
họ cùng lún vào bóng tối vào vũng tiếng cười
không cần biết họ đi với nhau bao lâu
khoảng trống bạn tôi – và mùa thu
điện thoại di động của họ sẽ xô họ vào vùng biển tiếng
ồn cho đến chết.

Ngày bóng tối không còn dịu mát nữa.
Vết nứt được làm bằng xác cái đuôi con chó mà tôi yêu
đang run rẩy
vết nứt càng lúc càng lún sâu
và ở đó có cái ghế gỗ, trong cái quán chỉ dành cho một
người.
Tôi không biết phải gọi thứ gì để uống
cái điện thoại di động sẽ uống giúp tôi những thứ tôi đã
uống
chỉ linh hồn con chó tôi yêu vẫy rối rít là đang khát.
Câu chuyện của tôi và con chó trú trong những bụi cỏ
mùa thu
câu chuyện chóng lụi tàn.
như bao nỗi nhớ đi qua ngực tôi cũng im bật tiếng rên.

Một lần nữa gió đưa bàn tay khô cứng về phía tôi
không còn sự trò chuyện giữa cái nhìn tôi và dùm long
đuôi mang linh hồn con chó nhỏ.

Chống đầu và ngồi

Ở góc một vỉa hè khác
đám trẻ hip hop đang chống đầu xuống đất và xoay
có lẽ đó là một cách đặt chân lên nền trời
chỉ tội nó có thể đi được trên trời.

Tôi nghĩ trước vực thẳm thời gian
Tội nó chỉ cần dậm chân tại chỗ trên cái xứ đó là đủ lấp
bằng mọi vực thẳm.

Tháng mười
đô thị có tiếng trời gầm mà không mưa
mưa bận tắm cho giấc mơ của một người say nằm trên
vỉa hè.
Có lẽ người say sẽ được một nụ hoa nhỏ kỳ lạ
dù nụ hoa không có ý làm trầy xước giấc mơ
gương mặt cũ
ngày tháng cũ
cũng tự bong tróc trước nụ hoa nhỏ.

Tôi thấy người say ngồi dậy
ngồi như một con chó hoang học được cách ngồi chờ
thành Phật.
Và ông đưa tay
ngón trở quẹt dưới mi mắt
sẽ không có giọt nước nào của ngày tháng cũ.

giấc ngủ ngắn

mà

giấc mơ sao quá dài

Tôi đặt vào tay tôi sợi dây đưa nôi cũ

hát cho khoảng trống nhỏ đầy gió ấy đung đưa

và

khóc cho đôi mắt tuổi già ngơ ngác của tôi yên lòng.

Úp mặt vào tường với cái chụp đèn lắc lư trên đầu

Kính tặng Sáu và các anh chị em tôi

Ôm rượu ở quán Bà Tám
bên kia đường
một bờ tường nước đá
tràn ánh đèn.
Bên kia đường tôi có một thửa ruộng
hương hoá giữa đô thị.
Hơi ẩm mốc, mùi khai
là khoảng không biết nhớ hơi người.

Tiếng lũ chim sẻ lại thức sau nửa đêm

Đêm lắc lư cái chụp đèn đường bằng nhôm. Gương mặt
u uất của cha tôi, một người say đong đưa từng chuỗi
tiếng nói, không chỗ nào chứa trọn nỗi tức giận trẻ con
bằng mái đầu đen thăm thẳm của mẹ ông và người đàn
bà của ông. Sau ông là tôi hậm hực ném tiếng khóc kể
xuống dáng ngồi ôm gối của mẹ tôi và người đàn bà
của tôi.

Bên kia đường thửa ruộng của tôi
đang nuôi lũ chim sẻ
lũ chim ấy đang vỗ yên giấc ngủ cho những bình minh.

Cái chụp đèn bằng nhôm lại lắc lư dòng ánh sáng màu
lửa, gương mặt của cha tôi hực sáng như da một lọ đất
nung mới ra lò. Sau năm mươi năm, tôi nghĩ là tôi giống

hết ông, ông đổ tôi ra từ một cái khuôn chỉ nhận biết được mình khi đã hành hạ đủ điều mái tóc của đêm đáng ngồi của đêm.

Tôi ôm rượu và lon đậu nấu.
về từ quán Bà Tám đến thừa đất hương hoả
nơi tiếng chim sẻ rớt xuống rồi rộ lên

Cái chụp đèn bằng nhôm lại gục xuống, ánh sáng không gặp gió đang nằm ngửa với những vũng nước đen. Cha tôi có tửu lượng mạnh hơn bất cứ ai. Rượu với ông chỉ là chung nước hắt vào bóng tối và ông nói:

“Mày biết bóng tối là ai rồi nhưng mày không bao giờ biết những thằng đàn ông như tao và mày đã hắt đêm của mình vào đâu.”

Thực phẩm cho ảo ảnh

Thằng này đứt bóng rồi
bóng là núi của nó, ngọn núi kéo lê một hành trình
đừng nói có ngọn núi khác làm bạn
chỉ có bóng đứt và ráp lại
đứt và ráp lại
đứt và ráp lại
như cái đùi chó chạy ra từ miệng đói da diết
và ráp lại cho ảo ảnh đủ bốn chân

*

Quay lại cắn một miếng ngập hết chân răng
đừng nói có ngọn núi khác làm người tình
chỉ có cái đùi chó thơm thơm thứ gia vị bụi đường
mày đứt bóng rồi
mày đã cắn
mày đã nhai
mày đã nuốt mày
mỗi ngày một miếng núi.

*

Từ chối người bạn ngọt trong miệng
Từ chối người tình thơm kẽ răng
đứt bóng rồi
bóng ta đứt mẹ nó rồi
núi của ta, cái đùi chó của ta
cái bóng đơn chiếc và nhỏ bé đang

ao ước có một con đế, một loài hoa cùng
ta ăn thứ thực phẩm ảo ảnh

*

Đứt bóng rồi
bóng ta đứt mẹ nó rồi
không thấy máu chỉ thấy mềm dịu mỗi tình ta yêu ta.

Dưới cánh của hoa hồng và chim sẻ*

1

Anh chỉ cho em thấy gương mặt anh, hồn nhiên khờ, hồn nhiên râu rĩ. Nơi đây cành lá đáng xanh, nơi kia đóm bóng rải mờ, anh lại thấy mình bên bờ vô vọng. Anh trôi cùng cánh buồm đó, trôi vào mắt em về xứ buồn. Sao quá buồn chốn này, buồn ngay chính điều anh biết về anh và những gì anh không biết về anh cũng rất buồn. Sao xứ này quá nhiều bến ly biệt. Anh biết làm gì với bàn tay gió khi lại chỉ cho em thấy gương mặt tội nghiệp của anh. Anh biết làm gì với gương mặt khóc để dàng như đứa trẻ.

2

Với hương hơi thở nóng, anh lại vụng về gõ vào cánh cửa khoảng không để đến nơi không ai được phép đến. Anh mang đến cho em tất cả những hành vi bất thường, liên tục lặp lại, liên tục điều khiển anh. Anh đây, những thói quen ngỡ ngàng: phát âm vào vách, phát âm vào cây mục, phát âm vào bọt nước, từng âm thanh xô đẩy nhau tìm và nắm chặt mối dây, mối dây cảm xúc đang run lên nỗi sợ thất lạc em. Và anh lại cột cái cổ dài khát vọng của anh để dẫn anh đi, chính từ em anh tìm gặp lại anh. Cánh cửa khoảng không đã mở ra, anh bay và gọi tên em không dứt.

** Viết lại từ tập thơ Khối Động*

3

Mắt anh lại cười không duyên cớ, đôi cánh nụ cười sẫm ướt một bên, đó là lúc cơn bão mùa hè trôi qua đường phố ngăn không cho anh xao lãng chờ mong và lấy khỏi anh tánh dễ nguôi quên. Nổi nhớ trong anh làm nên cơn giông xanh, làm nên dáng em trong cõi đơn độc của anh, làm nên gương mặt em luôn hiện ra trong hoài niệm. Em cắn vào ngón tay anh, néo vào đùi anh để nhắc anh phải tìm đường về với hoàng hôn phố của hai ta, với vũng tiếng ồn mà hai ta chìm vào. Anh về đây, anh mang theo em và bàn tay em, anh mang theo em và môi miệng của em. Anh biết có một con đường mà loài người thường đi trong giấc ngủ, anh không hề thức giấc, anh vỗ về anh bằng bàn tay anh và em toả rạng. Anh không hề thức giấc, em chìm vào giấc mơ anh để cứu chuộc tâm hồn rời rã của anh.

4

Anh nâng vai anh cao lên để gương mặt vô ích gần em, gương mặt ngơ ngóng theo đường cong lạc hướng đang chạy hụt hơi tìm những điểm chân trời. Anh tìm bóng trái tim rạng sáng của anh, trái tim nháy trong đám cỏ tươi, trong cơn sốt của ánh sáng lúc mặt trời cháy vỡ những mảng màu. Yên tĩnh quá, không gì xảy ra với anh khi lặng lẽ bước vào cõi chờ đợi, bước vào lửa, cùng những con sâu, những nụ hoa nhỏ đầy gai, đôi giày cũ và cơn khát nước.

5

Và em, ánh mắt hồn nhiên, nụ cười thoáng nhẹ. Em ở độ cao nào đó vừa tầm mặt trời rạng đông, em treo anh lên tán lá rừng cây, rút anh lên với dây cỏ leo quanh ghềnh đá. Anh thở trong hương bình minh mà em trải dịu dàng, không có mặt trời nào sáng hơn buổi mai này lúc gương mặt vô ích của anh được em hái từ cánh đồng không người chăm sóc.

6

Em, hình ảnh em nhiều lượt bị cắt và ráp lại. Em, Ở trước mắt anh hay ở đâu. Những đường cong thân thể em dẫn lối cảm xúc, những nơi chốn có ngôi nhà với những miếng ngói rêu non đang che chở trái tim em. Giữa khoảng ngăn, rất ngăn giữa đây và đó em hiện ra để đón anh. Anh đã về nơi em muốn anh sống trong nỗi buồn réo gọi, nơi em muốn anh bù lại cho em đầy nụ hôn.

7

Anh, nhăm lẩn ngày và nhăm lẩn đêm lúc mở hết cửa để bước vào chính anh. Anh tiếp tục nhăm lẩn trước chiếc xe thời gian xộc xệch. Anh đẩy chiếc xe buồn đau chở tâm hồn và thân xác anh về phía trước, nẻo rộn ràng này, mây hồng nắng nhạt này làm nên giấc mơ để che chở cho chính suy nghĩ của anh về em. Anh đây, nỗi buồn lại muốn bày tỏ trước khi lớp ánh sáng óng chuốt

của sự chết kịp tới xoá bóng hai ta khỏi mặt hồ cuộc sống. Anh đây, vẫn tiếng ầm áp, tiếng tin cây, vẫn chim sẻ và hoa hồng che chở cho hai ta.

8

Một ngày lại bỏ đi trong bóng râm cỏ ẩm, nắm mồ cỏ, chỗ trú của tình anh. Nơi đây, anh đón một con chim mới cánh, vén quá khứ tình khô của chim để tìm em. Nơi đó, những cơn mưa đang đuổi xô nhau và có hai giọt mưa quyện vào nhau mà khóc. Hai giọt mưa hoà quyện rồi rơi từng giọt. Có những mối tình rơi hoài không dứt em biết không. Có những mối tình rơi mãi để sáng óng ánh ngày và đêm. Có những mối tình rơi mãi, rơi đến trọn vẹn. Em và anh giờ đây cùng nhìn vào sự vỡ vụn của hai ta trong từng giọt. Tình yêu này hứng chịu sự lãng quên của bầu trời và mặt đất. Nhưng không bao giờ anh che khuất em, em không bao giờ che khuất anh. Anh và em cùng ước nguyện được ngoái nhìn nhau lần nữa.

Em, cái đồng hồ u sầu của tôi

Chiều cuối năm tôi ngóng ra đường
kia, những cái cọ sơn chỉ nhúng một màu
màu nắng cuối năm không bao giờ sơn kịp cánh cửa
những chiếc xe
đám đông người hối hả
sơn một chút nắng để gương mặt già hơn

Từ tầng một xuống con đường
tôi đáp xuống rồi bay lên
và khi không còn chân không còn cánh
bà hàng xóm kéo tôi vào sào phơi quần áo gần cửa sổ
nơi lạp xưởng tươi treo chung với vài cái quần xì
đã là chiều cuối năm
đã đến lúc đếm số lạp xưởng đỏ, quần xì xanh.

Không phải quán rượu lúc nào cũng gần nhà thờ
cái điện thoại không ngừng reo
trong cái vũng lầy cá diêu hồng – rượu chuối hột
đó là nơi tôi sống lại với đám đông
sẽ chẳng bao giờ tôi hiểu nỗi sự cứu rỗi của chuông
điện thoại

Giờ đây, nắng tắt
tôi ngồi chờ nghe cái đồng hồ u sầu
một nhánh cây gõ vào cửa theo nhịp tích tắc
đêm, em trong đêm sẽ dẫn tôi đi
cặp móng mặc quần jean của em sao mềm quá
và cả đôi chân đó sao mà rã rời vậy

Tôi chờ em điếm giờ u sầu
chờ tiếng em rên như cái đồng hồ
 mới lấy về từ tiệm sửa
không cần phải chạy nữa phải không em!
làm gì có chuyện mọi cuộc đời
 đều chạy đến giờ giao thừa
tôi rớt vào em
đêm cuối năm u sầu đến quỵến rũ.

31/12/2009

Từ via hè Sài Gòn đến miền đông Hoa Kỳ

Xa lộ Mỹ – hành trình dài
Rừng cây xe hơi nối nhau trên đường chân trời
Không điểm dừng
tất cả kéo dài, lao tới
Nước Mỹ biết gì khi xô vào bất tận
Chúng ta biết gì
Một cậu bé da đen cầm đầu chạy theo trái banh
Ai đó nói: Nước Mỹ coi thế giới như một trái
banh chơi trong mảnh sân bên cạnh
gara nhà mình
Hoa nở hết màu – chim mở hết giọng

Một lúc nào đó chúng ta nghĩ mình cũng có
thể vờn thế giới như cách cậu bé da đen chơi
bóng rổ.

Một lúc nào đó chúng ta nổi giận khi số phận
chúng ta lăn lóc theo nhịp nhồi banh.

Một lúc nào đó chúng ta lại đề mê niềm vui chiến
thắng khi cho mình là một quả banh lọt vào
rổ Mỹ

*

Miền đông Hoa Kỳ – mùa xuân
Những cái nhìn Việt Nam được sưởi ấm sau cửa kính

Chuyện kể của từng cái nhìn: Nước Mỹ luôn quá đẹp!
Hoa nở chật cây không có chỗ cho lá
Chim và tiếng hót của chim tưởng có thể chạm vào
Bầu trời lúc mờ lúc trong nhưng luôn có thể rửa mặt
Những đôi giày qua ngàn dặm đường không lấm đất

Tôi có thể nghỉ: Nước Mỹ là một nơi ngủ tốt
cho một giấc ngủ bù
Tôi có thể bắt đầu mở nút thắt những rối rắm của tôi
khi vừa đi, vừa ăn, vừa chào buổi sáng
Nước Mỹ nơi đơn giản chấm dứt mọi mong cầu một
kiếp sau
Có việc làm ở Mỹ – có những ngày nghỉ lễ vô hạn

*

Chúng ta chẳng biết gì về nước Mỹ
Cái chuông cho chó mỗi đêm trải tấm nệm dày
Cái đèn treo hạt hướng dương mỗi ngày cho chim
Cái lỗ nhỏ trên thân một loài thông ứa mật ngọt cho
kiến và người
Những bài ca đa ngôn ngữ mỗi ngày vang trong xe hơi
Những cây sồi đủ hừng vĩ cho mỗi cách nhìn bầu trời

Mọi nơi
 bồn cầu
 khăn giấy
 nước nóng
 gương soi

Không thể gọi xã hội Mỹ là thiên đường
Nhưng mọi người Mỹ lại biết tôn trọng thiên đường
 công dân của họ

Và chúng ta
Đến từ những mùa lạnh đặng cay những mùa nóng
 khốn nạn
Đến từ nơi chỉ biết nói thật lúc cười chua xót và lúc
khóc

Đâu phải chúng ta không có đời sống bình thường
Chúng ta rất cuộc cũng chẳng biết gì về chúng ta
Một quốc gia nơi hàng ngày những mảnh đời dân sự
 bình thường bị xâm đoạt

Bữa ăn sáng ở Boston của người đàn ông màu lục

Tặng anh Trịnh Cung và Lưu Diệu Vân

Đi qua cơn mưa nhỏ lúc nào
người đàn ông màu lục
bước vào bếp ăn có nước mắt và chuyện đàn bà
bữa ăn ở Boston – nước Mỹ

đến nước Mỹ để thấy cây hôm nay có lá
rồi nói. “Đã qua mùa đông
sáng mai Lưu Diệu Vân sẽ đến”
rồi lại nói. “Hôm nay cây có lá”

bên trái bàn ăn gã đàn ông màu lục
một rồi hóa hai
phía phải bàn ăn gã đàn ông màu đỏ
hai thành ba
bữa ăn có nước mắt và rượu vang Pháp
cái nhìn nhớ nhà nhảy theo con sóc nhỏ

ai biết lúc này là buổi sáng
ai biết buổi tối Việt Nam ở đâu
quả thông dẫn tiếng thở dài đi quanh quanh
trắng sẽ trắng màu miếng giấy chùi miệng

rõ ràng buổi sáng Boston đang trùm một cái nón đen
ai biết giấc ngủ bắt đầu từ khi nào

tiếng mở
 tiếng ngáy
 nói và hát trong mơ
“Ừ đã qua mùa đông
đêm mai Lưu Diệu Vân sẽ đến”

rừng Deham buông thông khăn choàng xám
mặt trời băng qua đường Highland hát với những
bánh xe

“Ừ đã qua mùa đông
 sáng mai Lưu Diệu Vân sẽ đến”

Một trong nhiều vụ tai nạn ở Main Street

Tặng: Những người bạn trẻ via hè Little Sài Gòn

Bánh xe cán chết

một hàng đĩnh nhựa trên đường
thành phố Garden Grover trở nên trong suốt.
giấc mơ về Việt Nam treo trước mắt thấy ghét

chiếc xe sẽ biết cách vào khu Bolsa
cái đèn đá sẽ ngồi vào bàn được phép hút thuốc lá
happy với việc làm lau chùi rest-room.
khoe chiếc Camry giá một ngàn
thủ dâm với nội dung mẫu quảng cáo. "Các anh trai sau
ngày làm việc muốn vui vẻ – thư giãn xin gọi cho
Hương..."

có thể ngày mai khu Bolsa không còn bàn cầu nào
để chùi
cỏ và cây cảnh từ ngoài đường, vườn riêng sẽ tự đi vào
barber shop
có thể ngày mai đó là ngày thứ hai tuần sau
những đĩa thịt chó từ ký ức, bill tiền nhà, tiền điện
thoại từ hòm thư cùng bay lượn trước kín xe
thứ hai tuần sau phượng tím vẫn y nguyên màu tím

có lúc muốn đụng chết cây phượng tím
có lúc định cán chết màu tím tuyệt đẹp
ở góc Main Street

không ai hẹn rằng mười năm nữa sẽ khóc
chỉ là mười năm nữa sẽ về Việt Nam
nhậu, chơi và thăm Má
không ai nói rằng sẽ về để kể chuyện
màu tím tuyệt đẹp ở góc Main Street

màu tím gió sáng đặt vào mắt
màu tím bóng tối đặt vào đầu
màu tím rơi xuống như một thứ dầu dính nhầy níu giữ
màu tím đẹp đến quá hợp mà tím cứ tử tế mà tím cứ im
lặng
phượng tím ở Main Street đẹp đến thấy đường về
ai về thì cứ về trước khi bánh xe cán chết ký ức cũ.

chiếc xe sẽ biết cách vào khu Bolsa
cái đèn đá sẽ ngồi vào bàn được phép hút thuốc lá
bầu trời Nam Cali mỗi sáng mát trơn như
một người đàn bà từ bồn tắm bước ra thơm hết sẩy

không xe nào đụng chết được cây phượng tím
không ai đụng chết được màu tím tuyệt đẹp ở góc
Main Street

Người độc thoại với cột đèn ở đường Bolsa

Tặng nhà tôi

Ông đứng trên đường Bolsa với những cột đèn vàng
từng cột đèn là bạn của một người lưu vong,
ông đến đây chỉ màu vàng là bạn
màu vàng cao và rộng.
Mỗi ngày ông ngước lên và nói
"Tôi về sớm nấu một nồi cơm,
hôm nay có lẽ chúng ta ra khỏi bóng đêm của rượu."

"Một phần xứ này quả thật thuộc về màu vàng
của nước đá bò và của những bụi cỏ cháy khét,
có quá nhiều những miếng thịt bò đã chết trong miệng,
có miếng da bò Mỹ đã làm ra thứ ánh vàng đấng nghiệt.

Mỗi ngày ông ngước lên và nói

"Mà vì sao tôi
không thuộc về đâu cả
màu mỡ bò ở quán phở Hạnh
màu âm nhạc ở cà phê Ly Ly
không gì khác vẫn màu Mỹ vừa ngon vừa dễ chán.
Mỗi sáng tôi bước khỏi giấc mơ
co rúm và khô,
cái điện thoại không thể gọi người đàn bà ấy
chỉ có thể gọi màu vàng.
Mỗi tối tôi bước vào mùi rượu
tiếng tôi say trong đêm không thể gọi cô gái làng chơi
tôi chỉ có thể nói chuyện với màu vàng và

sau câu chuyện rất dài
màu vàng trên đường Bolsa lại trải ra cái chần rất dày. ”

“Tôi từng tưởng tượng một màu vàng lạ,
nói cách khác tôi từng tin màu vàng là đôi cánh
đôi cánh bắt đầu từ nỗi đau ở phía đông
đôi cánh là nắng xoa dịu bao nhiêu chuyện buồn
mà vì sao tôi vẫn ngược lên.
Nỗi đau và chuyện buồn không xóa tan được nỗi sợ.
Tôi sợ mùi cộng sản, tôi sợ mùi bơ Mỹ.”

“Tôi đứng đây cạnh cột đèn đường Bolsa
dang rộng tay như một con đại bàng,
không một loài đại bàng nào ở Mỹ có màu lông gà.
Tôi vẫn ngược lên.
Tôi vẫn yêu những con gà mà tôi lỡ bóp chết và vẫn
khóc thương số phận gà con.
Tôi vẫn yêu cái màu vàng máu đã khô và linh hồn ngơ
ngác ấy.”

“Tôi vẫn ngược lên đây.
Không một loài đại bàng Mỹ nào có lông của loài gà.
Tôi sợ màu Mỹ, tôi sợ màu cộng sản.”

"Tôi đứng đây trên đường Bolsa từ ngày cho tới đêm
không một chút ảo tưởng
ở ngoài chính thể Mỹ
ở ngoài sự săn đuổi của cộng sản.
Nỗi sợ của tôi nhìn thấu hết mọi thứ trừ màu biển."

"Tôi đến đây từ biển.
Biển là miệng một loài quái vật là đôi cánh tự do.
Tôi đứng đây với những cột đèn Bolsa
sợ nơi chốn dung chứa sợ nơi chốn trốn đi.
Tôi đứng trong bình minh biển
đối diện với nỗi sợ không bao giờ bị phân huỷ."

Tháng tư, nơi con chim chôn cục kẹo

Và cây vẫn im lặng
trước đó những gốc cây già ở Sài Gòn đã nói
nói qua hơi thở ký ức của tôi về một ngày
một buổi sáng lê thê suốt hơn ba mươi bốn năm
mây mù trong đô thị đủ nóng để hơi thở đứt đoạn
hơi thở con chim tiên tri bươi đất bằng cái mỏ rất nhỏ
và ở đó nó chôn lấp bài ca tự do

Trên những con đường cô đơn mà cây đang đi
những tường vách đỏ
những khẩu hiệu đỏ đờn đuổi

Mỗi khoảng trống nhỏ
mỗi một chấm đen
từ mắt tôi đến mắt em luôn vụn nát còn trùng
đó là tầm cao nhất mà sự thật và sự sáng tạo ở ngoài
vùng đỏ được phép đạt tới

Trong hàng vạn con hẻm Sài Gòn đang đối gió
khoảng không chuyên chế tủa ra bánh vẽ
hàng triệu cái miệng mở hực hơi
cái chết rơi từ đỉnh đầu vào ý thức

Cây vẫn im lặng
chỉ cây mới biết con đường nơi chim chôn hạt tự do

chỉ cây mới biết nơi đâu
dấu một cục kẹo nhỏ của con chim khờ dại

.
Khối đông im lặng không đi về phía hừng đông
từng con đường cứ lúc vênh lúc quẩn
không có ngôn ngữ sao mỗi người lại quá nặng
cái đầu không biết cách diễn đạt quyền con người
tâm hồn chỉ là khoảng trống tro để vớt rác

.
Sao tôi tin là cây đã thì thầm qua ký ức tôi
rằng số đông im lặng đang đi tìm mộ của chim
ngôn từ tự do của họ sẽ mọc lại cùng với hừng đông
lẽ vĩnh hằng sẽ âu yếm họ bằng vị ngọt của cục kẹo

.
Cây vẫn im lặng
không còn ở trên mặt đất của trí nhớ
không còn ở trên con đường của những người biết sử
dụng ngôn ngữ
cây và ngôn ngữ im lặng của cây cũng bỏ rơi chúng ta
đó là sự sòng phẳng với những ai không còn biết cách
trả lời tiếng chim.

.
Một ít bóng người đôi lúc nhận biết
đám ma kéo hàng dài người

trẻ mới biết đi, người không thể thẳng lưng, cô gái
trong trắng,

gã thanh niên vừa mới rời phòng trọ thuê giờ...
con đường người chết kéo ngoằn ngoèo màu hoa tang
nhiều màu hoa buồn đến vàng vọt
đó là bài hát của màu hoa đang khóc cho vị ngọt
chấm dứt ảo tưởng rằng đô thị này từng chảy dòng
sông kẹo.

Sài Gòn và khu phố của tôi
với tiếng chuông
đồng hồ và cột điện
những người đàn ông chờ bữa cơm tối
những người đàn bà chờ ái ân
và cứ lặp lại như thế trong ánh đèn tù im lặng

Với tự do
thời gian và ổ khoá
Sài Gòn và khu phố của tôi
từ chối không thấy cây gương mặt màu lục
với cái nhìn
với tiếng ca thăm thẳm từ bầu trời màu lục

Và cục kẹo nhỏ mọc cánh trong đêm tối
từng sợi lông là một vết sáng mờ tan biến.

Chúng tôi đứng ở vỉa hè và đếm

Quán cặp theo bức tường không điểm dừng
bàn ghế nhựa màu da trời.

- Chim tắm sáng lúc mấy giờ?
- Nước xanh chỉ mát lúc mặt trời chưa mọc

Chúng tôi dùng ruột bánh mì để chùi miệng
bữa ăn sáng kết thúc mà không có cà-phê
màu xanh da trời trải rộng quanh chỗ đứng của người
nô lệ.

Chúng tôi bắt đầu đếm bước chân người
đếm từ một đến một trăm rồi trở lại một.
Chúng tôi bắt đầu tiếp tục thấy mình
vừa đối diện vừa ở trong một nhà tù lớn
tiếp tục bị khoá vào lối nghĩ bày đàn
và cùng đưa đầu cho cái lưới độc tài liếm.

Nắng đuổi quán cà phê vào bóng toà cao ốc
màu da trời đổ vài giọt mồ hôi trên mặt kiếng chiếc xe
hơi.

- Cách nào phân biệt tiếng chân từng người một?
- Tiếng chân người nô lệ là thứ nước không màu,
không mùi, đó là tiếng nước là dòng chảy qua
khe tâm hồn và thịt da khô rát.

Bữa ăn trưa hối hả, những hạt cơm rơi trên
vỉa hè nảy mầm thành gai của hàng rào sắt.

Màu xanh da trời trải rộng quanh gương mặt rũ gục của
người nô lệ
chim sẻ hồn nhiên chia sẻ với chúng tôi cái nhìn Tự Do
mỗi lần cách nhìn của chim chạm vào
ánh mắt của chúng tôi lại có vết rạch dính máu khô.

Chúng tôi lại đếm
bắt đầu đếm từ mình, đếm đi, đếm lại
từ vỉa hè này đến ngã tư kia người nô lệ nối thành hàng
chỉ vào mình đếm một
chỉ vào người tình đếm hai...
sợi dây xích vô hình lúc căng lúc chùng sao mà quá dài
mỗi lần băng qua một vực thẳm lại bật ra vách những
nhà tù hung hãn.
Và sợi dây xích lạnh
và từng chùm âm thanh thẳng đứng rớt xuống thành
một cơn mưa

Tình trạng nghệ thuật dễ thương

Đêm bia bọt

đêm đầy đủ đạo đức

Đêm say và làm nhảm

“Tao vấp vào ngọn đèn, mặt bị bức tranh treo tường cào sướt

hoạ sĩ vẽ hoa như chấm nốt ruồi

thi sĩ đang diễn hề rất tốt

thơ lung linh trên mép bọt bia nhà giàu đỏ

tao còn thấy nhà văn nói chuyện với quyền lực như cục
kẹo biết tâm sự

những nhà văn thấp bé và

tuyệt đối dễ thương.”

Đêm lại hát bằng tình trạng say bình bồng

“Hoạ sĩ vẽ hoa

thi sĩ bọt bia

nhà văn kẹo

con vịt kêu sao

con khỉ kêu sao

con chuột kêu sao.”

Ai đó diu đêm say về nhà

ai đó và mấy cái cột đèn cùng cời trường cho mát

Vết cắt

Tôi thấy em tại góc đường Alexandre de Rhodes.
Em lấp đầy ngày chủ nhật trống rỗng.
Đôi mắt của một con chim bồ câu, cặp kiếng cận mở cái
nhìn trong suốt.

Em đi biểu tình
đi vào một mối tình.

Và ánh sáng ngày chủ nhật bắn lên như vòi phun
trên một đất nước không có Thượng Đế.

Em là gương mặt thiên thần phát sáng
thiên thần chỉ là một cô bé ngồi muốn khóc
trước sự phản bội.

*

Những người cầm vận mệnh quốc gia này phản bội em.

*

Không ai giúp em được gì!

Ánh sáng ngày chủ nhật chảy như một dòng sông qua
những khoảnh khắc buồn của trái tim yêu nước.

Em sẽ lại bị phản bội,

đó là điều bây giờ em biết chắc.

Em không chọn để cho đôi mắt phản bội ấy nhìn thấy
không chọn hát bài quốc ca cho họ nghe, không chọn
đòi trả lại Hoàng Sa – Trường Sa cho cái nhìn nô lệ.

*

“Hô khẩu hiệu đi chị ơi!”

*

Và cây cối khoẻ mạnh
và những mô đất trồi lên
ngày chủ nhật đường phố Hà Nội – Sài Gòn tuôn mưa
ánh sáng
và bàn tay nâng gọng kiếng lên, ngón tay em quệt nhẹ
dòng mồ hôi nhòe nước mắt.
Em dịu dàng nâng gọng kiếng lên,
đi ngang mặt sự dối trá và phản bội như một vết cắt.

22/12/2007

Gởi theo con của người nông dân

*Tặng: Tuấn Khanh, Phan Bá Thọ và những
người bạn đã cho tôi sự chia sẻ*

Cây hướng về em trong mùa mưa
hình hài trong suốt

cái thấy trong suốt

ở một nơi cửa đóng trước ngày và đêm
ở một nơi đóng đình tình trạng tình và ngủ
vì đâu em trong suốt

khoảng-không cùng đường là nơi ham sống

những ngày đô thị u mê khói xe, điên cuồng hơi nước
vì đâu em gõ cửa tìm lại cho chúng tôi lòng chân thật,
tính kiên trì và một chút can đảm để thay đổi màu nền
của bầu trời công lý

và tôi

vẫn là con của một người nông dân
hửi mùi mưa để giữ hy vọng chén cơm đầy
hửi mùi đất để học cách sống không sợ hãi và
theo đoàn biểu tình như chạy theo một đoàn hát

chúng ta ghét lũ ác!
chúng ta sẵn sàng chết vì lẽ công bằng
chúng ta trong suốt nỗi khổ của một đứa trẻ
vị mặn của em
là bài thơ của em

món quà cho ngày sinh mọi cánh cửa, mọi bữa ăn
đang thiếu muối và tự do để trưởng thành mà không
khuyết tật.

rất nhiều đôi giày đang đi tới vô số bữa tiệc ở đô thị này
chỉ riêng đôi chân mất dép của em bị ném lên xe thùng
trả về quê

ở một nơi gọi là cánh cửa lớn mở vào văn minh
vẫn lơ mơ giữa tỉnh và ngủ
người ta có thể chạm mọi thứ thừa mứa mang sắc màu
phồn vinh
ai chia sẻ quyền đòi công lý của người khác!
và ai còn ý thức khoẻ mạnh để dậm chân hét
"Trời đất ơi tôi ghét bọn bất nhân!"

mưa luôn nhìn thấy bàn chân trần của em

khoảng không cùng đường là nơi ham sống.

Sài gòn bắt gặp em cùng lúc với bàn tay vừa dụi mắt
khi một đứa trẻ nông dân thoi khóc
đó là lúc trưởng thành một thứ công lý khác

Đôi chân sợ hãi, tôi chọn bước ra

Tặng anh Nguyễn Hưng Quốc và anh Hoàng Ngọc-Tuấn

Kiều hãnh trong bộ điệu con gà trống
trên mô đất của mình
Những gì anh đã gáy là nỗi buồn của anh
trong mùa lễ hội anh chọn lựa
Không cần cầm viết
chạm cái mỏ vào ánh nắng buổi sáng
Có thể viết gì, thi sĩ!
Xứ sở chỉ còn màu nắng đầu ngày là không bị bôi bẩn
Ngựa cổ gáy vào đó nỗi buồn kiêu hãnh
ngẩng mặt làm thi sĩ của chính mình
Bụi cỏ vừa nở xanh
là nguy cơ anh bị giết ngay lúc ấy
Bụi cỏ nở xanh không đưa được nỗi buồn anh đi về đất
Bụi cỏ vừa nở xanh dựng đứng trước mặt anh ngọn núi
Thơ anh không thể vượt qua
kẻ độc tài không thể vượt qua
Ở lại cho một cuộc thách thức bằng tiếng nói
Ở lại để chấp nhận dòng máu xanh tuôn chảy
Cái chết từ từ dưới cái lưới đỏ cửa cổ
Nỗi buồn của anh dưới lưới dao ẩn nhẹ tay

Không ai có thể xô ngã anh bằng một hay nhiều vết bản
giữa vành móng ngựa

Thi sĩ! Anh gáy cho tới chết
nỗi buồn là lễ hội.

Tôi yêu những mùa lễ hội của tôi
Tôi đến đó thì thăm với tôi bằng giọng của người mẹ.
“Nếu phải hóa trang hãy tô đậm bằng sự thật
Con có gì khi hát với bà con nếu máu không nóng hổi
Con có gì khi bắt kịp má trong mùa mưa sẽ tới, lúc
những hạt mầm vừa giội mắt
Con có gì để kể lại, từ lúc má con ta lưu lạc
Con có gì khi nhìn vào nước mắt của má
trên mi mắt con
Không ánh sáng của ý thức nói thật, điều đó thiệt tệ hơn
cái chết
Tâm hồn trung thực không chạm vào nhau, sự sống này
làm sao có tiếng hét để xé mình ra, để thấy mình là
người. Con dự hội đi, chọn cho mình một trò chơi, nơi
con thuộc về những người bị thua sạch

Ý thức chống độc tài bị thua sạch là lúc có thể biết
còn lại những gì chưa bị ăn cắp và đánh tráo.”

Ngày mùa đông phải rời căn nhà mình
Ngơ ngác từng nhóm người Việt biểu tình tìm mảnh đất
sống đã mất
U ất những cư dân blog đưa tiếng Việt đi tìm sự minh
bạch để lòng yêu nước còn phản ứng
để tỏ thật hư hai quần đảo trong số phận biển Đông.

Ngày mùa đông phải rời căn nhà mình
Nói chuyện với con gà bình minh
với người đã khuất không chịu rời hoàng hôn
Thi sĩ, anh không sinh ra để làm người can đảm
Ngày mùa đông phải rời căn nhà mình
Tôi lại thấy một con gà, trong nghĩa địa của loài gà với
những dùm lông xác xơ cầu cứu ánh sáng, tiếng gáy
rè cầu cứu gió bão, với nỗi sợ cầu cứu cái sợ
Nỗi sợ cầu cứu cái sợ!
Rời nhà mình chỉ là một cách che giấu nỗi sợ

Thi sĩ! Ngôn ngữ anh đi vào nỗi sợ chế độ độc tài để ý
thức về cái sợ

Kéo lê sự sợ hãi dai dẳng này để bùng nổ cái sợ
Thi sĩ, anh không phải là người can đảm
Chọn hố thẳm hiểm ác bước ra một lần để biết mình có
hay không thể vượt qua.

Vào ngày bình minh chìm khuất

Đầu thú. Người Tây Tạng được lệnh đến chỗ nhận tội
yêu nước cách ngôi nhà mình vài con phố, ngay trên
tổ quốc của mình.

Biến mất dãy Hy Mã Lạp Sơn trong mỗi bình minh, mỗi
hoàng hôn

Biến mất cánh đồng cỏ mênh mông từng trời lên hương
vọng Đại Nhật Phật.

Và như chim, Tạng ngữ quay về lần cuối với thảo
nguyên trước khi bị giết chết.

Chẳng cần làm gì thêm khi đã bộc lộ hết với thế giới
tình yêu Tự Do. Chẳng có gì là dấu hiệu cho các dân
tộc khác ngoài việc bước vào đời sống sau cái chết
cùng với những sinh viên trên quảng trường Thiên An
Môn. Dấu vết của máu ảm và xương khô trong đất là
tất cả sự lấp lánh của thảo nguyên Mật Giáo và cánh
đồng Dân Chủ chuyển động đến bất tận.

Tự Do! Là tất cả ngôn từ của Người Tây Tạng vang lên
trong hai cõi sống và chết.

Trước sự hủy diệt văn hóa Tây Tạng, ngôn ngữ của nhân
loại giờ đây tự nhốt mình bằng một bề mặt thoáng chút
cảm xúc trầm ảm, trong lúc những hòn đá của chủ nghĩa
thương mại toàn cầu tự trang điểm mình bằng bản tin
báo chí, trong giờ ăn sáng với những con quái thú chia
chác đồng cỏ.

Chúng đọc tin và nói bằng giọng ra vẻ hết sức văn minh.
Thủ phạm là Đạt Lai Lạt Ma.

Chúng nói như nói với người hầu bàn. Một cách nói lạnh tanh, cái từ “thủ phạm” còn nguyên trên miệng chúng như một phát súng và cả thủ phủ Lhasa chẻ ra và lửa cháy và những mái chùa rỉ máu và nước mắt, và gom lại trước bàn ăn cái xác của một dân tộc, cái xác của cả lịch sử văn hóa, cái xác của một câu kinh, phần còn lại của chân dung một Đức Phật, trong cõi tuyệt đối vừa vỡ nát theo chiếc cốc pha lê trong suốt.

*

Và xa kia phương Nam với những đứa trẻ sẽ rơi vào mù mờ lẫn lộn giữa phim ảnh và bài học lịch sử, ngây thơ về những tên thái thú Minh triều ngày nào nhân danh văn minh Hoa Hạ núp dưới mái vòm lễ tiết và cung điện uy nghi để bắt thợ giỏi, đốt sách, giết học trò... Giữa những trang sách rách nát là một khoảng trống một ngàn năm giam hãm một nền văn hóa, mỗi khi nhìn về phương Bắc là ám ảnh những ngọn roi di chúng, ngọn roi hành hạ một ý thức dân tộc.

Dưới bầu trời ồn ã hôm nay có những đứa trẻ ở xa về phương Nam đang học thứ lịch sử qua phim ảnh Trung Hoa như học cách thắt dây treo cổ văn hóa của dân tộc mình.

Nguyễn Trãi vào một ngày nào đó chỉ còn là tên một con đường như đường số 5, số 3.

Người ta sẽ mơ hồ thấy những giọt nước mắt của ông, cái nhìn nghiêm khắc của cha ông ở Ải Nam Quan, giữa một đồng hàng hóa diêm dứa màu sắc từ bánh bao nhân giấy cho đến hộp thuốc tăng trưởng rau củ trên biên giới Việt Trung.

Một nhóm người Việt trẻ muốn gọi tên ông, vì đâu, muốn gọi mà sợ, họ sợ ông như sợ một ông già khó tính đến đánh thức và hỏi.

« Ngày, chỉ bọn thái thú bản địa là phải sợ. Trong mỗi các người vì sao để kẻ khác kiếm hãm sức mạnh và tình yêu Tự Do của dân tộc? »

Chúng ta tin ông muốn nói điều đó!

Ngọn núi xanh biếc ấy nay thuộc về Trung Hoa đè lên bùng vỡ cơn đau phục sinh, hai hòn đảo trong giông tố ngoài khơi kia đang nói một thứ ngôn ngữ lẫm liệt của lúc này.

Có phải ông muốn chia sẻ với các bạn trẻ bị treo bút, bị “mời,” bị dọa đuổi khỏi trường vì tham gia biểu tình chống Trung Quốc !

Và từ lịch sử, ông nói: Các bạn trẻ hãy đến đây. Và chỉ cho chúng ta nghe âm thanh tung tóe máu và nước mắt của người Việt và tiếng Việt rên xiết vỡ òa của từng viên gạch thành Đông Đô. Tiếng kêu của một đàn chim trốn

chạy, tiếng ré hoảng hốt tóe ra vào cái ngày từ Hoàng Sa ngọn đuốc Olympic Bắc Kinh công khai tham vọng cương thổ được rước ngang Sài Gòn.

Và vào một ngày xa hơn, chính từ trung tâm của sự trốn chạy, bỏ lại mặt trời biển đông chìm khuất vào bình minh tăm tối, từ trung tâm của sự trốn chạy vào ngày ấy, cụm từ luôn ám ảnh, luôn vượt xa mọi sự tưởng tượng sẽ hiển hiện trên những cột mốc biên giới, hiển hiện bằng vết sơn trắng, hiển hiện như một sự săn đuổi: Đầu Thú.

Không bày tỏ ý thức Tự Do ngay lúc này, ngày tăm tối sẽ đến, chúng ta sẽ còn gì để dựng lại mặt trời

Đám ma ngày 6/12

Chính lúc đó có một con bò từ ống cống chạy lên, nó chạy xuyên qua đám người đi đường và tỏa ra cái mùi phở bò. Niềm tự hào phở bò đáng đi diễu hành phất cờ đỏ. Niềm tự hào về phở bò đáng ca ngợi hơn là chuyện nằm trên mình người đàn bà mập đã lâu không tắm. Niềm tự hào về phở bò đáng phò trương hơn chuyện hai cục đá Hoàng Sa và Trường Sa bị Hồ Cẩm Đào bỏ túi. Và bỗng nhiên trong mùi hương ngây ngất phở bò tôi thấy nhớ...

Tôi nhớ hình như có một dạo mình có đi biểu tình chống Trung Quốc. Và tôi cũng nhớ đã nghe tiếng mình than khóc, tôi lấy làm lạ về chuyện này: Mày không đã đảo mà lại than khóc là sao. Ai chết vậy!

Lại có một người đi ngược về phía tôi. Anh ta nói anh đi về phía lãnh sự quán Trung Quốc. Anh ta nói rằng đã nghe con chó nhà anh cười trong giấc mơ của anh, và nó bảo rằng hoặc là Lê Chiêu Thống đã đúng hoặc là đảng cộng sản Việt Nam đã đúng hoặc là anh không có thịt cày mà ăn hoặc là anh sẽ đi đám ma vào ngày 6/12.

Rồi con chó đang cười chuyển sang khóc. Tiếng nó khóc giống hệt như tiếng người, tiếng khóc là một thứ âm vọng của tình yêu lâu bền và âm thầm của một con vật còn biết tha thiết với xứ sở mà nó đang sống

Và anh chỉ cho tôi biết phía đó, ở một góc khuất có đám ma. Anh không nói là ai chết, chỉ nói là Lý Thường Kiệt, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Nguyễn Trãi... Và nhiều người nữa sẽ chẳng còn thấy bóng dáng đi về trên con đường giấy trắng mực đen.

Ngày trắng lạnh

Bông gòn và mốp tạo hình băng tuyết trên đường
Nguyễn Huệ
khu trung tâm Sài Gòn một màu trắng
tháng 12 trời còn mưa
tôi đã nhìn thấy số 9 buông xuống như một lưỡi câu
đám đông ngày cuối năm quần tụ như bầy cá nhỏ

Tôi bắt tay một trí thức vừa rời Hội nghị Việt Nam học
ngày mai ông sẽ về nước của ông một người Việt về
nước Mỹ
ông nói ông không thấy ngon miệng dù là ở Hà Nội hay
Sài Gòn
ông đã quá già để trở lại chung sống với gia vị Việt Nam
nhưng đó không phải là tham luận của ông về các vấn
đề của “thời đại Hồ Chí Minh”
ông kết luận món ăn Tây là thứ duy nhất không tìm cách
bắt giam cái lưỡi

Những cửa hiệu Sài Gòn như đám trẻ con nắm tay đi
vào chỗ đông vui
rừng thông bằng giấy kính bóng và đèn màu
Trung Quốc đã được trồng
một bé gái bụi đời chỉ cho tôi cơn mưa tuyết trong ô
cửa kính.

“Đồ giả đó ông ơi, ông già Noel cũng giả
má tui biểu tới tuổi phải lấy chồng Hàn Quốc hoặc
Đài Loan
qua bến gởi quà về tui mới là ông già Noel thứ thiệt.”

Ông già tuyết bằng cao su đang cố sức chìa tay mời
mua hàng
ông được kích cầu bằng hơi và phình trương quá mức
lúc này
ông có gương mặt của một người sắp bị đuổi việc
và một gã thất nghiệp với gương mặt bị tổn thương nói
với ông
“Cha chẳng biết mẹ gì về chuyện khủng hoảng kinh tế
đang móc túi tụi mình
thằng bạn tôi vừa té giàn giáo, con gái nó làm đĩ đứng
núp gốc cây mà còn bị xe đụng. Tôi và ông chỉ biết
toàn là chuyện lỗi thời cả, xứ này chỉ bọn tham nhũng là
có quyền sống sướng”

Đã thấy năm mới đặt một chiếc giày vào Sài Gòn trắng
văn chương đã tìm thấy cuốn tiểu thuyết
bảo vệ “đời thường và hoàn cảnh cá nhân” lãnh tụ
và đám đông luôn luôn là đám cá nhỏ

Đã thấy thêm một chiếc giày nữa đến ngã tư Đồng Khởi
hướng tây và hướng đông mây mưa vẫn dờn về
có khi linh hồn lính và thường dân đã chết cũng tìm về
trên thềm cửa xứ sở họ yêu và sống
hy vọng đủ tiền để mua vài cụm từ về lịch sử số phận
cá nhân

Sài Gòn chiều cuối mắt một vùng nước đục và lạnh
những người cộng sản lại tiếp tục chuẩn bị mồi
những miếng mồi hình trái châu, ngôi sao...
kéo sáng những dòng chảy mù mờ ảo giác khuyến dụ
đã thấy con số 9 thòng xuống như lưỡi câu
và ai cũng cần mồi...
và ai cũng phải nói dối với người khác rằng cần phải
sống và đó là miếng mồi "ổn định"
đã thấy con số 9 năm mới có móc mồi
miếng mồi cuối cùng sẵn dành cho công dân
những miếng mồi xé ra từ lòng tự trọng của chính họ

Trong ngày Sài Gòn lem luốc màu bông tuyết giả
Đầu năm thứ 9 của thế kỷ 21
tôi bắt gặp tôi trong đám đông đang như bầy cá nhỏ
lao vào

vùng nước trắng
một tấm lưới lớn

nấm – mồ – của – sự – thật.

Ngọn lửa mồn đi qua khoảng trống

Đôi mắt thức suốt trong đêm mưa dầm
Mỗi hạt mưa sáng như ngọn nến
mỗi hạt mưa là một gương mặt
Không người nào thức suốt đêm mưa mà
không dự buổi trò chuyện của ký ức, những câu chuyện
cũ rích
khua lên thứ âm thanh của bầu đàn.
Sẽ không chịu đựng được nếu không đập tay lên trán

Mưa đêm cứ đi qua khoảng không đã đi qua
Đi qua cơn gió đang đập vào tấm pa-nô ca ngợi đảng
cộng sản
màu đỏ và vàng nhòe nhoẹt một thứ bụi kim loại rỉ.
chỉ riêng một tấm ba-nô này cũng là vực thẳm

Không thể ngăn mưa không đi qua
như khi mưa đi qua những khoảng không chiều hôm giá
lạnh của mưa
khoảng không của người bị tước sạch.

Qua một bức tường bị bóng dây điện cắt đứt
Trong cái nhìn của mỗi hạt mưa nhỏ đang rơi
khoảng không như một thân thể.
Đó không phải là đôi tình nhân
không phải là người đàn bà bán xôi đêm, không phải là
chàng trai hành nghề đấm bóp,

không là gã trí thức say
một cô gái không chài được mối
Thân thể của khoảng không mất đầu đi trong mưa
Đi trong một nỗi tuyệt vọng để hiểu
Chủ nghĩa cộng sản với ý thức Việt Nam là điều tuyệt
vọng để hiểu.

Mưa lại trốn trong mưa, trốn về phía đám mây hơi nước
đang đỏ rực trước mặt.

Khoảng không đi bằng đôi chân của mưa, đi!
hàng triệu những đứa trẻ làm nổi bóng nước
phản chiếu u buồn như một thứ hoa vàng dẫn đường
mù sương
Đừng trở nên khó hiểu khi đi qua lịch sử chế độ độc tài
những thế hệ gối lên nhau và chết ngay lúc vẫn ăn, thở
và đọc sách
Đi, khoảng không nhỏ của máu và đất
Bóng nước lấp lánh những linh hồn ngơ ngác
Đi, qua những số phận đang trải ra ở một góc khuất
Sài Gòn – Hà Nội khoảng không của tính cam chịu
Đi, và được chần dặt
bởi những người cùng dân tộc, những người tự cho có
đặc quyền
quyền vạch ra những ô vuông tăm tối

Hình phạt cuối cùng đón nhận là biến mất ý thức về chế độ độc tài

Đừng tự dối, đừng trở nên khó hiểu
Đừng nói chấp nhận chế độ độc tài
là điều không hiểu nổi
Đừng khóc khi không sao có được nỗi u buồn ý thức

Đi.

Không phải băng qua biển không gian bằng con tàu và
bài ca thủy thủ

Chỉ là sống sót bằng mọi cách trong khoảng không
ngập nỗi sợ

Không có muối nước mắt làm nên mặt trời sau mưa

Chỉ là những con cá.

Con cá rất nhỏ được cho phép thở bằng hạt bột và trốn
chạy với một điểm màu

Mỗi hạt mưa là một người trốn sâu trong không gian an
phận

Gương mặt buồn bã lão đảo như một ngọn nến hy vọng

Kéo dài một thứ ánh sáng đã mòn.

Đêm qua người tình lại bỏ quên bàn tay trong quần

Người đàn ông chỉ nhìn thấy bóng tối
hắn nói đúng là mắt hắn màu đen
hắn nói đúng là phía trước hắn chỉ toàn là bóng tối
hắn nói đúng là thể chế độc tài là một khối choán hết
sắc đen, bóng tối

Đứng thẳng lưng
tự nhốt trong sự kích động
tay trong túi quần, bàn tay còn dính chất nhầy thủ dâm
hắn chửi thề
và
buồn rầu
và tự biết
chúng nổi loạn âm thầm là thói tật tội nhân.

Chuyên chế chỉ có một thứ mùi duy nhất là thứ ngây dại
bốc từ đít của nhau và hít hửi đít nhau
những cái đít áp sát mặt như một thứ khẩu trang cho
phép bạc nhược, cho phép rên rỉ van xin, cho phép ăn
cấp tương lai những thế hệ mới để làm thực phẩm.

Dân chủ là thứ mùi bản án tù
Dân chủ là khoảng trống vực thẳm
Dân chủ là hơi thở ngắn của một trái tim loạn nhịp

Ở một góc phố nhiễm độc truyền thông chuyên chế:
thằng này, đứa kia, cả đám ngây thơ tặng nhau nằng
dân chủ và sau đó kéo nhau vào quán nhậu, ở chỗ
khác vài thằng bị bắt vì tụ tập quá năm người, ở một
chỗ khác nữa vừa có người ký đơn xin khoan hồng.

Và ở chỗ khác sẽ tới cả đám sẽ lại nói về dân chủ như đã
thấy dân chủ mỗi sáng với con cặc không hiểu vì sao cứ
cương cứng.

Dân chủ là thứ không hiểu vì sao cứ cương cứng, cương
cứng như đê qua người tình lại bỏ quên bàn tay trong
cái quần.

Hắn lại sờ tay vào chứng nổi loạn của mình để thủ dâm
lần nữa

Và cả đám như một rừng cây, từng thân cây nở đầy
tiếng chửi tục tũ,
ở xứ này, đó là một thứ hoa sặc sỡ và tỏa mùi sạch nhất.

Tháng 6/2009

Ở cùng một nơi với những người vấp ngã

Tôi nhìn thấy em đi qua trong mắt tôi
đôi mắt tôi như hòn đá treo trên miệng vực
rung gãy từng nhánh hoa thần thánh
tiếng chim tắt lịm dưới đáy vực tự do

Mùi em là tấm khăn trải cho lũ côn trùng
nặng từ da thịt em chảy tràn trong gió và kéo mùi em
lên đời
kéo đôi mắt tôi lên đời
đôi mắt này
hòn đá này
không thể rơi khỏi mùi hương đàn bà
người đàn bà này của tôi
người dạy tôi hát
người dạy tôi phải vấp ngã để nhìn
đôi mắt ý thức bay lên
ngôn ngữ về quyền còn người là vết thương không bao
giờ lành

Ở cùng nơi với những người vấp ngã
tôi gọi nàng là tự do!
người đàn - bà - tự - do của tôi
tự tay nàng đặt vào cái nhìn tôi hòn đá khác

Tôi đến được nơi tôi tiếp tục đứng dậy

Không thể không mơ trồng một cây tùng trên da
thịt và tâm hồn tự do
không thể chậm chân trong mùa lửa thức

Nỗi đau đớn tiếp tục cháy
trước khi nàng đặt vào mắt tôi hòn đá khác
tất cả những gì thuộc về tôi đã không như trước nữa

Và trái tim tôi
đau đớn từng nhịp sống ở nơi tôi tiếp tục đứng dậy.

Hú!

Trong một sáng uống cà phê
ngồi ngắm chính mình là đứa con nít trong một đám
người - lớn - trẻ - con

Rốt cuộc
ai cũng phải tô - vẽ - viết cho mặt tèm lem màu đỏ
đó là cách để trưởng thành theo kiểu trẻ con
tìm một chỗ trong cái lồng loè màu
cái lồng gia đình, cái lồng trường học, cái lồng công sở
cái lồng nhà vệ sinh...

Trong cái lồng tạm được phép làm người
tạm được cho an thân
những cái lồng của xứ sở bị bán cho Trung Quốc
chỉ có mỗi cái lồng truyền thông thịnh thoảng kêu rên
bằng tiếng Việt
đứa con - nít - già - đầu cầm tờ báo lên đọc
"Trung Quốc thả ngư dân Quảng Ngãi..."
"Cuộc thi tự hào sử Việt"

Đúng lúc đó
đứa con - nít - già - đầu nhảy khỏi hàng rào cỏ
cặp chân nó cong quắp như chim
đó là cách nó thực tập trốn chạy lý lịch: Dân tộc kinh
quốc tịch Trung Hoa
nhảy
đứa con - nít - già - đầu nhảy

cách nhảy chúí đầu xuống
giống những đứa con nít đầu đen, đầu bạc quanh nó
đang nhảy

Những người Việt cùng đường nhảy
từng dòng sông
từng con đường dừng lại để hứng những thân xác
mọi khoảng trống
mọi cửa gió
tất cả mọi vật nuôi đều kêu lên: vĩnh biệt mùi
người Việt!
và chúng hú lên
tiếng hú quái đản trong một sáng Sài Gòn vắng
tiếng chim
gió luồn vào ngực người đàn bà để nghe cặp vú khóc
nghe lời tiên tri của nguồn sữa
"Em làm sao có thể tiếp tục sanh những đứa con – nít –
già – đầu
để bị bỏ vào cái lồng đỏ
bán cho gã Tàu đỏ"

Tiếng hú phẫn người đột nhiên vỡ ra
đó là quê hương hú cho ngày tự do đã chết

ánh sáng vụn thành bụi
bóng đêm sục lún vũng lầy
đó là quê hương nơi hàng triệu người dung thân đang
khóc lên mà như cười
từng người một có cách cười kỳ quái của người bất lực

Và rớt cuộc
rớt cuộc
cách nhảy chúi đầu xuống giống như diễn
vận tốc chúi đầu không cần đo hết được vực sâu
không cần lo xa số phận bi thảm của dân tộc
hú lên
mà nghe như cười
từng người nghe cho chính mình.
Tôi vô tội.

Cách nói của những người tử tế

Trên mép vực của ngọn đồi này
không còn thấy nhà những người hát
chỉ là cánh đồng hoa đang ngủ
hàng triệu người nối nhau không phải như đoàn tàu cũ
đơn giản là một đoàn tàu dừng lại.

.
Nền trời và một cánh chim ưng
con chim tự thắt cổ
treo bất động.

.
Thân thể đất xốp bung
ánh sáng đọng giọt như một tấm màn
không còn có thể thấy gì nữa.

.
Xa lộ chạy về phía biển đóng kín cửa
thời gian là giấc ngủ giá lạnh
vỗ về của lãng quên là mọi chuyển động còn lại

.
Tháng tư dội nắng trên đồi
những người tử tế đang bầu tay sâu vào cỏ
tất cả úp mặt
mỗi bàn tay như một con cóc đang nhóng lên
tìm cho mình tên một loài hoa
nhiều người thân yêu của họ mang tên một loài hoa
hoa ở đây
cái nhìn từ nỗi đau yêu tự do

tấm thảm bất tận mở ra từ ký ức.

Tiếng nói của từng người tử tế xuyên qua nhau
và lặp lại cho phần trí nhớ cuối cùng của nhân loại

"Thế kỷ 21
tôi
dân xứ độc tài cộng sản"

4/2009

Khi linh hồn mất biển

Tặng con trai: Trần Tịnh Danh

Đàn cá lội về hướng tây nam
bắt đầu từ cột cây số thứ ba trăm năm mươi lăm
rẻ trái lội về phía núi
núi Trung phần mở cánh tay xanh buồn của hoàng hôn
và tiếng em trong gió khô không bụi bờ để bám níu
"Anh coi rồi những con cá sẽ trốn vào ống quần em
rồi cá làm em ngột muốn chết
anh coi da chân em đã nhơn nhớt và tanh."

Bao giờ mình lội thêm được một cây số
bao giờ thì đến cột cây số ba trăm năm mươi tư
quốc lộ một sao mà dài quá
biết chừng nào mình lội tới Sài Gòn cho được.

Anh coi đó rong rêu quẩn chân em tùm lum
bao giờ thì tới cột cây số ba trăm năm mươi ba hả anh
mấy con cá nhỏ đang rửa da em, đau quá!
sao mình không quay trở lại hướng đông bắc hả anh
sao mình không về nhà
anh nói mình chết rồi mà
anh nói không ai đuổi được người chết
anh nói biển quê nhà là chỗ ở
mãi mãi của linh hồn mình
anh nói gạt em phải không!

Lội chừng giờ mà chưa hết vài cây số
quốc lộ gì dài quá biết bao giờ tới Sài Gòn
anh nói lội trong gió thì không nguy hiểm
anh nói lội trong gió thì mau gặp má
mau tới nhà ăn cơm chiều
mấy con cá rĩa tới đui em rồi anh ơi
anh nói gạt em hoài!

Anh nói lội trong gió thì chỉ gặp cá chết
em không khóc đâu
đau lắm nhưng em không khóc đâu
có khi cá rĩa mất chân, không lội được em sẽ ở lại đây
đến cột cây số thứ mấy rồi hả anh
anh cứ lội vô Sài Gòn đi
anh có chắc là người Sài Gòn
không lội đi chỗ khác không
họ có chỗ khác để chết – họ có chỗ khác để linh hồn
nương tựa sao
anh đừng gạt em nữa
anh chắc là ở chỗ khác linh hồn họ là người Việt như
mình không
cả người em cá bu kín rồi
vậy mà anh nói lội theo đồng bào mình sẽ không sao.

Anh đừng gạt em nữa đi
em biết thân xác em
chỉ còn xương hay chỉ là cái bóng

đến linh hồn cũng là ngô cụt trong sự săn đuổi của
Trung Quốc
anh làm ơn đừng gạt em nữa đi
em chỉ muốn biết là đến cột cây số thứ mấy rồi
có cái gì đó đang kéo giãn em ra
kéo dài và đứt đoạn – từng khúc đứt đoạn vương vãi
trong gió khô
anh làm ơn nói thật với em đi
khi linh hồn tan rã mình sẽ tới nơi linh hồn một dân tộc
mất nước
nơi mà ngay cả lúc khóc mình cũng không được phép
dừng lại để nhìn nhau mà đổ thừa – oán trách – ăn
năn.

Anh làm ơn nói thật với em đi
nơi này, chính nơi này, ngay từ lúc chúng ta từ bỏ biển
linh hồn trốn chạy như anh em mình chỉ có thể đến, chỉ
có thể tìm thấy những đàn cá ác rĩa rỏi sạch anh linh.

Khi từ bỏ biển đến linh hồn của chúng ta cũng bị dồn
vào ngô cụt
em muốn anh nói, và lặp lại, lặp lại mãi với linh hồn sắp
tan rã của em điều đó

Đi đến điểm cuối của tất cả các tháng mười hai

Kính tặng những gương mặt của ngày 9-12-2007

Đi đến điểm cuối tháng mười hai
phía trước là biển
vách san hô
con đường sóng
bầy hải âu dính lưới giữa trời
hoa máu trôi dài theo luồng cá

Đây, đất nước thân yêu!
biển trống hoác
súng từ phương bắc nổ ra như tiếng cười
người ở đây
những người đi xa
tôi nhìn thấy những gương mặt tuyệt vọng
trước cửa nhà
nơi bầy ruồi bu kín xác chiếc tàu

Tôi sẽ đi đến điểm cuối tháng mười hai này
giữa lằn ranh của hơi thở và nước
tháng mười hai cũ trở lại thật xanh
gió Hà Nội – Sài Gòn hỏi: “Nhớ không?”
cọc nhọn ác hiểm không thể kéo thấp đỉnh hy vọng

Và những bàn tay ở quảng trường biểu tình ngày cũ
mỗi người từ nơi ấy đã là con tàu
đóa hoa xanh vẫn lái tàu giữa những con chim thủy thủ

kim la bàn chỉ theo hướng mắt thanh niên
màu xanh đang ngày ngày được rửa
từng cánh chim rơi xuống nơi mặt trời sẽ mọc
sáng đất nước bài ca từ đôi môi mặn nước mắt

Với gió! Tôi sẽ nói
quảng trường đó chỗ đứng đó không ai có thể xoá
luôn luôn những cây kim la bàn ánh bạc
tin theo hướng mắt thanh niên
những bàn tay yêu biển loé sáng trên nền xanh bất tận
tiếng chim thời gian vô hạn hát bên tai
biển là cửa của dân tộc tôi nhìn ra thế giới
thế giới có thể thay đổi
nhưng mãi mãi
từ cửa này, biển là tổ quốc tôi

Ngay cả khi tuyệt vọng với quyền phát ngôn
rừng bất hạnh và núi khát vọng
cả khi bàn tay chúng ta chỉ còn biết ôm lấy đầu
vẫn lấp lánh ánh kim la bàn và loa tay vang vọng
vách san hô đỏ
con đường sóng biển đỏ

quảng trường biểu tình cũ bùng hơi thở và nước
đi đến điểm cuối của tất cả các tháng mười hai
trên biển gương từ vông mạc mỗi người
vẫn là đây – đất nước thân yêu!
mở hết với trời xanh
đi hết những ngày rất tối

Từ sân nhà của một căn nhà ngơ ngác

Con mèo bị cột trước ngạch cửa
nhà nhỏ
hàng rào nhỏ
nơi chốn này như một món đồ chơi
hàng rào gỗ lẩn qua nhà người thợ giày
và mỗi bàn chân người
những đôi chân mất tự do là phế thải
mang những miếng da giày phế thải
như là cách để không lạc trước cửa nhà

Ngôi nhà nhỏ
nguyện đường mỗi gia đình Việt Nam
nơi nước mắt đậm nhạt theo giọng nói
cách nhìn nhau ân cần như nắng
hơi thở mái nhà trao trọn cho từng mùa gió
hoa luôn có trong mắt bình minh người thân yêu
và đất lòng được gói trong lời hỏi thăm
bừng nở trong hồn mưa nắng
“Ăn cơm chưa? Khoẻ không?”
và hết thả hy vọng được hướng tới nguồn gió
“Anh dạo này sống ra sao!”

Nhìn mà xem

mèo - chuột - chó - người
vì sao
lúc này
liếm đi liếm lại nỗi sợ triền miên
giữa ruộng đồng núi rừng bị khoét bán màu xanh
khoảng không bị vỡ vết bởi toà cao ốc tham những
sóng di động - đường truyền net lạnh và nguy hiểm
như mũi dao
một xã hội trong cái bong bóng đỏ
vừa thực vừa hư những người đi, người đến
quấn vào nhau ngoằn ngoèo
nhìn mà xem
cơn buồn dờ như một cái máng nước đầy rác
mặt cười móp méo như một bãi sập đèn cầy
vì sao
lúc này
những đôi mắt hợp thành bày đàn
nhìn vào từng khẩu hiệu bịt kín mọi con đường
chân người sống giẫm đạp bóng chân người chết và
những lớp da thừa cứ dày lên
có thể nào đạp nhau là một cách dò tìm hy vọng
đầu tóc vướng rác
đôi mắt cả bày chảy hy vọng và lệ

chảy tràn trên sự sống ngỡ ngác

Lũ thông gió thò mặt ra khoảng trống
có những người điên lóng ngóng
có hàng triệu người tỉnh lơ ngơ
trên nền nguyện đường tàn tạ này
lời vô nghĩa
lời có nghĩa
đều trốn chạy chuyện nói thật về quyền sống của mình

Nguyện đường hy vọng từ chối sự nẩy mầm
tuy nhiên sự sống cứ phải nhú ra
chuyển động
trời
sụt
co rúm
nguyện đường Việt Nam trụ trơ
tuy nhiên con người vẫn mang nỗi sợ tới
họ chọn nỗi sợ là một thứ tôn giáo mới
những gương mặt Việt biến dạng nhìn nhau
biến dạng nhìn biến dạng
và lời cầu nguyện từ gần đến xa

cầu cho hồn xác từng giáo đồ sống đúng cách người
cộng sản muốn

Trăng đường phố há miệng cùng tiếng kêu hú chó, mèo
thế nhưng con người vẫn mang nỗi sợ tới
làm mặt cái xấu, thớm điều ác
rồi lại từ tốn
từ chối nói cho cái quyền được nói
rằng
nguyên đường Việt Nam đã sụp đổ ra sao
lương tri bị bút xé như một miếng khăn giấy chùi miệng
phẩm giá là bãi lầy cho những ai còn rộng lòng

Chỉ còn ít người
rất ít người quen đang cúi đầu và khóc
rất ít người đủ tự trọng để nhìn quanh
đây người Việt
trong tình trạng bị nhỏ trụi tinh thần
mỗi người đồ lên trong thứ gia vị của “văn hoá” nói dối
và bóng lưỡng màu đỏ, khét như món quay chờ nguội

Vẫn còn người nói sự tàn lụi của
nguyên đường là hiển nhiên

phẩm giá lương tri và ý thức tự do đang chết cũng là
hiển nhiên

Cứ nhìn mà xem
khoảng trống ngơ ngác
đề sân nhà của một căn nhà
một con mèo bị cột cổ
luôn đưa chân cào về phía trước
và nơi đây
một ít người Tự Do thảm thương
cứ đưa tay bối rối rãm mặt mình
trên mặt mỗi người phải chăng luôn có một con đường
phải chăng con đường cầu nguyện mà thời gian tặng
cho mỗi sự sống
cũng đã từ chối họ.

Ở nơi có giấc mơ chèm nhẹp

Tặng thi sĩ Đinh Linh

Con ruồi ở đường rầy xe lửa
bu cạnh cục ghèn trên khoé mắt đứa trẻ
một cục ghèn ướt – một giọt lệ khô
là màu nắng chiều
Sài Gòn ngày mất giấc mơ

Đường rầy dẫn rác đầy phố
theo gió người túa ra
bên triền đường rầy nơi bóng đêm dâng lên
đứa bé ngồi bất động
khối đá nhỏ
nơi người ta vạch cặc đái bậy
bởi đâu có sự nhàm lẫn này
những kẻ say rượu
phóng thích sự thoả mãn đến cuồng loạn

Họ lại phóng xe đi
nơi có lời mời “đi không anh” của bà mẹ hoặc
các nàng sẽ là mẹ
nơi thành phố và cả quốc gia
dưới bảng hiệu và trong cái cổng: Văn Hoá
bởi đâu có đứa bé bất động này
đôi lỗ mắt đông cứng nhìn vào đêm

thế giới đâu
quê hương đâu
cục ghèn bị ánh đèn xe nhìn thấy
và loé lên chút màu sáng như một mảnh thủy tinh
sự bề nát nhá sáng đang xí gạt thằng nhỏ
rằng mẹ đã về đang dậm chân chửi mắng
rằng chị chạy đến tát tai
"Trời ơi, sao mà lại ngồi đây!"

Ở nơi phải sống
thời gian không thể thay đổi con người
trước những kẻ ngu
muốn thế hệ mới ngu hơn

Nơi đây
đường rầy không cứu mang nỗi giấc mơ
hàng loạt chuyến tàu sẽ không
đi xa hơn bầy ruồi và cục ghèn
thằng nhỏ
khối đá nhỏ khai nước đá
mang đôi mắt của đất
mang giấc mơ quá đẹp của trẻ

Và nhiều buổi chiều
nhiều buổi tối khác
sẽ thêm nhiều khối đá nhỏ
đang mơ giấc mơ chèm nhẹp
và trên lầu quán nhậu gần với ngôi sao
những kẻ toàn quyền dẫn dắt mọi con đường
những kẻ bụng bự càng lúc càng mắc đái hơn
càng muốn đái nhiều lần
đái nhiều chỗ hơn.

31/12/2009

Tiếng ho của một người đi về phía bức tường

Tôi trở về chỉ để nghe giọng của em
giọng một người đàn bà khàn đục
và có lúc hoá thành viên thuốc ho

viên thuốc ho gói trong miếng giấy báo
đó là giọng em
đó là lỗi tai tôi
thật bình thường khi lỗi tai cần uống thuốc
cùng thất lạc vào bóng tối cái ngăn kéo kỷ niệm

tôi trở về nguyên vẹn với người tình
cùng ho, cùng hát và
ước muốn chúng ta sẽ điếc để
không nghe bất kỳ ai khác

tôi nghe tiếng em không cần sự sắp xếp
cách nghe của một tổ chim trong bóng tối
mỗi trái tim chỉ còn lại lời độc thoại
hối tiếc bởi những gì đã nói đối với nhau

mọi cuộc chia tay là chuyển đi tàn tật của một cá nhân
và đây một điều thật nhất
khi không còn ngôi nhà ở sau bức tường

tiếng chim vẫn treo bên tai, gió đập vào cửa
và em biết tôi sinh ra chỉ để nghe giọng của em
ngăn kéo ký ức mở ra đưa tới bức tường

tiếng ho của tôi đi về phía bức tường
lời lẽ của đám đông làm chúng ta rùng mình
những điều cũ đang nghe đã rỉ sét
đã biết một thứ dư luận ngớ ngẩn nhất
kẻ nói về tự do và đạo đức kiểu cộng sản

không còn em để thấy anh mất dạy
ho một tràng dài vào bức tường để hy vọng gặp em
không còn em để biết anh cà chớn
ráp lại một câu nói bằng kẹo sing-gum và
đứng đó chờ em

chẳng có sự cảm lạnh nào có thể tìm lại em
chỉ có tiếng hét của một người lúc nào cũng ho
tiếng ho

cơn sốt

phản ứng này chống chọi bệnh khoẻ mạnh nói dối
chủi thề

cơn điên

phản ứng tự vệ này là
chạy trốn đám đông đã mất cảm xúc tổn thương

này em
anh ước muốn được điếc để không nghe bất kỳ ai khác
trước khi gã hớt tóc nhân danh cách mạng làm chảy
máu tiếng em từ lỗ tai anh

Em đừng thức dù ngày mai

Lời giới thiệu của Nguyễn Hưng Quốc:

Trong thơ Việt Nam, nhất là từ đầu thế kỷ 18, với *Chinh phụ ngâm khúc* của Đặng Trần Côn trở đi, hình ảnh người phụ nữ xuất hiện trong thơ thật nhiều. Hầu hết đều đẹp. Đẹp và buồn. Buồn nhất chắc chắn là thân phận của Thúy Kiều với 15 năm lưu lạc, hết sa vào động điểm này lại trôi vào động điểm khác. Người kỹ nữ trong thơ Xuân Diệu thời 1930-45 cũng buồn: *'Lòng kỹ nữ cũng sâu như biển lớn'*. Sâu nên sợ. Sợ không gian *'...giá bằng tràn mọi nẻo / Trời đầy trăng, lạnh lẽo suốt xương da'*. Sợ chia tay: *'Mắt run mờ, kỹ nữ thấy sông trôi / Du khách đi. Du khách đã đi rồi.'* Nhưng sợ nhất là chính mình: *'Chớ để riêng em phải gặp lòng em'*. Cô gái bán hoa trong bài "Đợi khách" của Nguyễn Sa cũng buồn, buồn *'như loài hoa hoang dại trong rừng sâu'*. Nhưng, có lẽ không có hình ảnh nào buồn bằng hình ảnh ba cô gái trong bài thơ dưới đây của Trần Tiến Dũng. Ngày trước, nỗi buồn của các nàng Kiều ít nhiều được thi vị hoá. Trong thơ Trần Tiến Dũng, mọi son phấn đều bị tước hết. Chỉ còn những sự thật hết sức nhếch nhác.

Càng nhếch nhác càng buồn. Buồn một cách tuyệt vọng. Tuyệt vọng như cái xã hội mà ba cô gái ấy đang sống: *'Cuộc đời đánh còn cái gì đáng gọi là đẹp.'*

N.H.Q.

Đường Rạch Bùng Binh đen
xe hủ tíu mì vàng
ba cô gái
cô mì vắt, cô hẹ sống
và cô ớt ngâm dấm
ba cô đều muốn tôi gọi tên như vậy

Trong khói từ nồi nước lèo
ba cô cười hết hàm răng
ánh mắt e thẹn trước đàn ông của ba cô thiệt ngọt

Tôi không nhớ đã ăn nhiều hay ít
mỗi vắt mì như một đoá bông cúc
mắt mỗi cô như chiếc lá sợ mùa thu
ngày bán ế
đời ba cô gái ế chồng
gió nắng khô
vía hè bụi
nỗi buồn từ đâu đến mà lũ ruồi cũng chán than khóc

Vì tôi thích em Ớt Ngâm Dấm
em đỏ lợt nhưng vẫn hứa hẹn nồng cay
và em chua giữa bốn bề kênh thúi

nơi đây

ranh giới giữa chốn trú đen và đô thị loè loẹt

cuộc đời đách còn cái gì đáng gọi là đẹp

vậy mà em vẫn là cái hũ lớn đựng ngàn đó vẻ đẹp mốc
meo

Tôi không nói em mập

ở nơi mọi thằng đàn ông đều muốn ăn no

muốn say để giấc mơ dễ chết

sắc đẹp của em đầy ứ

cho gương mặt em dài trong ngày và đêm

hướng theo vài thằng thực khách biết lẫn lộn giữa vắt
mì và hoa cúc

Tấm bạt che đập vào gió truyền tin: công an tới!

cả ba cô bay hoảng loạn trong hương thơm hủ tít

mỗi cô như một chiếc máy bay vận tải chở đầy bàn, ghế,
chén, đĩa...

và rơi

chìm

vào màu đỏ

Giờ đây giữa chốn đầy người

người... người... người...
đất nước này còn có vỉa hè nào
cho chiếc xe hủ tít mì một khoảng trống tị nạn
có thằng đàn ông nào vừa bỏ rượu ở thành phố này
hắn và những đêm ngắn còn lại
cùng em quên thức giấc trên giường ngày mai

Mây bay rồi

Kính tặng Thầy Cù An Hưng.

Mây bay là bay rồi
trên nền trời không nóc
ngày hôm qua mây bay

Đó là điều rõ ràng tôi biết
điều tôi biết nặng trĩu khát khao tìm
như người tự ngã sắp như
người chết úp mặt.
Nói chuyện với một người già như
em là điều tôi không muốn

Rõ ràng
tôi muốn biết gương mặt người tôi yêu
đã đi đâu
về đâu
gương mặt tự do của tôi

Khoảng không còn lại bàn tay vẫy mãi
không biết mong đợi điều gì
nói chuyện với mây là điều tốt nhất để giữ trí nhớ.
Làm sao tôi biết em thách đố bước đi
khi cây trái âm ỉ những vết nứt như biên giới nhốt kín
một người

Tôi vì sao chỉ nói mỗi một điều ai cũng biết
mây bay là bay rồi!

Trần Tiến Dũng

Sinh 1958, tại Gò Công – tỉnh Tiền Giang. Sống và viết tự do ở Sài Gòn

Tác phẩm chính đã in:

Khôi Động, nxb Trẻ 1997.

Hiện, nxb Thanh Niên, 2000.

Bầu Trời Lông Gà Lông Vịt, (photocopy 2002).

Hai Đóa Hoa Trên Trần Cho Công Dân Hạng Hai, (photocopy 2004).

Có thơ trong: Thơ Tự Do, Việt, 26 Nhà Thơ Việt Nam Đường Đại, Hợp Lưu, Tiền Vệ, Đa Màu, Talawas, [VOA news.com/tiếng Việt...](http://VOA.news.com/tiếng-Việt...)

Một số bài thơ được thi sĩ Đinh Linh dịch ra Anh Ngữ, công bố trong:

- *Manoa*.
- *Calque*.
- *Contemporary Voices from the Eastern World: An Anthology of Poems*, Norton 2007.
- Green Integer books, poet biographies, the pip anthology of world poetry of the twentieth century.

Ấn hành photocopy – Saigon 2010

